

Zaaknummer : 235098

Raadsvergadering : 23-11-2021

Onderwerp : Regio Achterhoek Aanpassen uitgangspunten begroting vanaf begrotingsjaar 2023

Collegevergadering : 19-10-2021
 Portefeuillehouder : Burgemeester J.H.A. van Oostrum
 Steller : Scheeringa, Winny, Team tel. : 0545250239
 Opdrachtgeverschap B

Te nemen besluit

Instemmen met het voorstel tot aanpassing van de uitgangspunten Begroting Regio Achterhoek vanaf het begrotingsjaar 2023:

1. Voor de indexering de methodiek van de Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland (VNOG) te volgen.
2. Voor de weerstandcapaciteit het advies van de gemeenten te volgen en een surplus uitkeren als op begrotingsbasis de weerstandratio boven 1,4 uitkomt.

Waarom dit voorstel en wat is het effect

Bij de vaststelling van de uitgangspunten voor de begroting 2022, in januari 2021, heeft het Algemeen Bestuur van de Regio Achterhoek aangegeven dat er een structurele oplossing moest komen voor de indexeringsproblematiek. In het raadsvoorstel over de evaluatie van de Regio Achterhoek is aangegeven dat er op een later moment door de regio naar een passende indexering gekeken zou worden. Dat gebeurt in dit voorstel. Er is ook meteen op verzoek van een aantal gemeenten naar de berekening van de bandbreedte van de weerstandcapaciteit gekeken. Met dit voorstel wil de Regio Achterhoek vanaf 2023 een structurele gezonde financiële basis creëren met een realistische doorberekening van loon- en prijsindex aan de gemeenten. Een gewijzigde bandbreedte van de weerstandcapaciteit draagt ook bij aan een gezonde financiële basis.

Argumentatie

1.1 De systematiek van VNOG is een goede en juiste optie.

Bij het aanpassen van de systematiek van de indexering van de VNOG zijn alle gemeenten goed betrokken geweest en is er goed over nagedacht wat passend zou zijn. De systematiek die gehanteerd wordt, is te billijken. De percentages die gebruikt worden ook. Het is logisch om deze realistische systematiek ook toe te passen voor de Regio Achterhoek.

1.2 Aangepaste indexering zorgt voor een structurele gezonde financiële basis

Door toepassing van de systematiek van de VNOG is er sprake van een mix van loon- en prijsindexering met nacalculatie achteraf. Zowel afwijkingen naar boven als naar beneden worden in het nieuwe begrotingsjaar verrekend met de gemeentelijke bijdragen.

2.1 We krijgen meer uniformiteit in de berekening van de weerstandcapaciteit.

In te vullen door Griffie:

Commissievergadering
 Afhandelingsvoorstel voor raad:
☐ hamerstuk
☐ bespreekstuk
☐ anders, nl

Raadsvergadering
☐ zonder hoofdelijke stemming
☐ met algemene stemmen
☐ stemmen voor, stemmen tegen
☐ aangenomen
☐ verworpen

Verschillende gemeenten hebben geadviseerd om voor het weerstandsvermogen en de bepaling van het surplus aan te sluiten bij de systematiek van de VNOG. Hierdoor ontstaat meer uniformiteit.

Kanttekeningen en risico's

1.2.1 De inwonerbijdrage loopt nu niet in de pas met de loonkosten

De inwonerbijdrage stijgt nu met de prijsstijging en deze is vaak lager dan de loonindex. Het verschil hier tussen moet worden opgevangen binnen de begroting. Indien de huidige systematiek voor de loon- en prijsindex gehandhaafd blijft, dan moet de Regio Achterhoek de kosten blijven opvangen binnen de begroting en kan de Regio Achterhoek op enig moment haar taken niet meer naar behoren uitvoeren.

1.2.2 Toepassing van de systematiek voor de vaste loonkosten is beter

Deze systematiek is passend voor de vaste taken die de regio doet. Maar voor de inhuur of contracten bij projecten is dat anders. Nu wordt over de hele loonsom gekeken. Maar je zou vast moeten stellen wat de vaste formatie met bijbehorende loonsom was in 2020. Dan kan je daar de berekening op loslaten. Onduidelijk is of de systematiek inderdaad op deze manier wordt toegepast.

1.2.3 Gemeente krijgt de compensatie voor loonkosten niet

Toepassing van de nieuwe systematiek betekent dat het budget voor de Regio Achterhoek automatisch blijft stijgen en dat zij het in feite beter hebben dan de gemeente zelf. De Regio Achterhoek heeft op deze manier automatisch compensatie voor stijging van lonen en prijzen. De gemeente heeft dat niet. Dus als wij minder krijgen van het rijk, krijgt de Regio Achterhoek automatisch meer, dat betekent dat wij extra moeten bezuinigen op andere terreinen.

2.1 De huidige weerstandscapaciteit is aan de lage kant

Door een bandbreedte toe te passen van de ratio kan de weerstandscapaciteit groeien en daardoor kan het weerstandsvermogen om risico's op te kunnen vangen ook groeien.

Financiën

De systematiek gaat in per 2023. Op dit moment zijn er geen financiële consequenties.

VN verdrag rechten van mensen met een beperking

Niet van toepassing

Communicatie

Niet van toepassing

Initiatief, participatie en rol gemeente

Gemeente Berkelland neemt deel aan de gemeenschappelijke regeling Regio Achterhoek. Het algemeen bestuur richt zich op werkzaamheden als de begroting, taken op het gebied van personeelszaken, financiën, automatisering, huisvesting, administratie- en archieftaken, communicatie en subsidies en subsidie-werving. Voorstellen ten aanzien van de begroting van de gemeenschappelijke regeling moeten worden voorgelegd aan de afzonderlijke gemeenteraden binnen de gemeenschappelijke regeling.

Planning en evaluatie

Als alle gemeenteraden met dit voorstel hebben ingestemd, wordt het voorstel voor definitieve besluitvorming voorgelegd aan het Algemeen Bestuur. De planning is om dit in december nog te doen.

Alternatieven

Bekeken is hoe andere gemeenschappelijke regelingen hiermee omgaan. Er is vergeleken met zowel de Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland (VNOG), Gemeentelijke Gezondheidsdienst Noord- en Oost Gelderland (GGDNOG) en de Omgevingsdienst Achterhoek (ODA). Voor een uitgebreide toelichting verwijzen we naar de afzonderlijke bijlagen bij dit voorstel.

Burgemeester en wethouders van Berkelland,
de secretaris, de burgemeester,

M.N.J. Broers. drs. J.H.A. van Oostrum.

Raadsvergadering : 23-11-2021

De raad van de gemeente Berkelland;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 19-10-2021;

b e s l u i t :

Instemmen met het voorstel tot aanpassing van de uitgangspunten Begroting Regio Achterhoek vanaf het begrotingsjaar 2023:

1. Voor de indexering de methodiek van de VNOG te volgen.
2. Voor de weerstandcapaciteit het advies van de gemeenten te volgen en een surplus uitkeren als op begrotingsbasis de weerstandsratio boven 1,4 uitkomt.

Aldus vastgesteld in de raadsvergadering van 23-11-2021

de griffier,

de voorzitter,

Toelichting raadsvoorstel

Onderwerp : Regio Achterhoek Aanpassen uitgangspunten begroting vanaf begrotingsjaar 2023

Uitleg indexeringsproblematiek

Regio Achterhoek heeft in de begroting te maken met loon- en prijsindexen die worden gebaseerd op de septembercirculaire twee jaar voorafgaand aan het begrotingsjaar. De inwonerbijdrage die aan de gemeenten in rekening gebracht worden mag op dit moment echter alleen maar stijgen met de prijsstijging en deze is vaak lager dan de loonindex. Het verschil hiertussen moet worden opgevangen binnen de begroting. In de begroting 2022 is sprake van een structurele taakstelling van € 60.000 als gevolg van het verschil in indexering sinds juli 2018. Bekeken is hoe andere gemeenschappelijke regelingen hiermee omgaan. Er is vergeleken met zowel de Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland (VNOG), Gemeentelijke Gezondheidsdienst Noord- en Oost Gelderland (GGDNOG) en de Omgevingsdienst Achterhoek (ODA). Voorgesteld wordt de methodiek van VNOG te volgen, want die doet het beste recht aan de werkelijkheid. De inwonerbijdrage mag stijgen met een mix van prijs- en loonindex ($\text{loonsom} \times \text{loonindex}$, $\text{overige exploitatiekosten} \times \text{prijsindex}$). Ook wordt op basis van nacalculatie bekeken of de ontvangen compensatie over voorgaande jaren voldoende of te veel was om de stijging van de lonen zowel als gevolg van de afgesloten CAO alsook als gevolg van wijzigingen in de belastingen en premies te dekken. Zowel afwijkingen naar boven als naar beneden worden in het nieuwe begrotingsjaar verrekend met de gemeentelijke bijdragen.

De berekening van de bandbreedte van de weerstandcapaciteit

Bij het vaststellen van de begroting 2022 in juli 2021 is door diverse gemeenten aangegeven de berekening van de bandbreedte van de weerstandcapaciteit aan te passen. Het verzoek is om voor het weerstandsvermogen en de bepaling van het surplus aan te sluiten bij de systematiek van de VNOG. Hierbij wordt een surplus uitgekeerd zodra de weerstandsratio boven de 1,4 uitkomt. Op dit moment hanteert de Regio een maximaal vast bedrag van € 300.000 als plafond voor het weerstandsvermogen. In de begroting 2022 zou dit betekenen dat, bij een benodigde weerstandscapaciteit van € 258.000 en een ratio van 1,4, de beschikbare weerstandscapaciteit maximaal € 362.600 bedraagt.